

Bibliographic Data

Author	ဖေမောင်တင် ၊ ဦး	PE MAUNG TIN , U	Pe Mon' Tan' , U"	Art. CU0003
Article Title	ယိုးဒယားမှ ရရှိသော ယဉ်ကျေးမှုများ Culture accept from Thailand Yui" daya- " mha ra rhi so yaññ' kye" mhu mya- "			
Title (Book/Serial)	နဝရတ် ကိုးသွယ် Nawarat Ko-thwe			
Issue and Volume				
Edition	2nd edition			
Place/ Publisher	စပယ်ဦးစာပေ Sabei Oo Sarpay			
Distributor				
Ed. Date	1974			
Pagination	p. 28 - 46			
Annotation	Analyzes how Thai culture influenced everyday life in Myanmar, especially in the performing arts, music and handicrafts. The article also describes how Burmese theater adapted Tai Ramayana Court Drama.			
Subject Terms	1. Myanmar - Civilization 2. Myanmar - Social life and customs 3. Myanmar - Foreign relations - Thailand 4. Myanmar Literature 5. Myanmar Music			
Key Words	1. Culture 2. Ramayana 3. Performing arts 4. Handicraft			

ဦးဖေမောင်တင်

ယိုးဒယားမှ ရရှိသော ယဉ်ကျေးမှုများ

(ကုန်ဘောင်ခေတ်ဦးပိုင်းမှ စ၍ မြန်မာနှင့် ယိုးဒယား နိုင်ငံတို့ ကူးလူးဆက်ဆံခဲ့ကြရာတွင် ယိုးဒယားနိုင်ငံမှ ဇာတ်သဘင်အနုပညာ တေးဂီတများနှင့်တကွ လက်မှုပညာများပါ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိ လာခဲ့ပေသည်။ ယင်းသည့် ပညာရပ်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့ မည်သို့ ရောက်လာပုံ၊ မည်သို့ ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပုံ မည်သို့ ပညာပြန့်ပွား အောင် အားထုတ်ခဲ့ပုံများနှင့်တကွ အခြေအမြစ်များကိုပါ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်က စစ်တမ်းထုတ်၍ တင်ပြရေးသားထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်ပါသည်။)

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၄-ရာစုခန့်လောက်တွင် အရပ်တပါးသို့သွား
ရောက်နေထိုင်သော ဟိန္ဒူလူမျိုးများတို့သည် ရာမဇာတ်ဝတ္ထု
ကို အနိဗ္ဗိယတောင်းပိုင်းမှ မာလာယုကျွန်းဆွယ်တလျှောက် ယူ
ဆောင်သွားကြရာ ထိုဇာတ်ဝတ္ထုသည်ဂျာဝါ၊စူမတြာကျွန်းတို့
သို့ ရောက်ရှိပြီးနောက် မြောက်ဘက်ရှိ ကန်ဘိုးဒီးယား၊ လော၊
စောပရယားနှင့် မိကောင်းချိုင့်ဝှမ်းဒေသများတိုင်ပြန့်နှံ့ခဲ့သည်
ဟု ရာမကင်ခေတ် စာတမ်းတွင် ယိုးဒယားမင်းသားကြီး ဒနီနီ
ဗတ်က ဖော်ပြထားလေသည်။ ဒေသအလိုက် အင်္ဂါ လက္ခဏာ
များရောပြွမ်းခြင်းကြောင့် အရှေ့တောင် အာရှရပ်ကွက်တွင်
ထင်ရှားသော ရာမဇာတ်သည် သဘောကောက်ယူချက်များကို
ထောက်သော် ရှေးရာမယနမှ ဆင်းသက်လာ ပုံမပေါ် ချေ။
ရာမမင်း၏ဘုန်းအသရေဟု အဓိပ္ပါယ်ပေါက်သော သက္ကတဘာ
သာအားဖြင့် ရာမကိရိတ်ခေတ်တွင်သည့် ရာမကင်အမည်ရှိသော
စံကိုက် ယိုးဒယားရာမဇာတ်တခုကို စောပရယား ချကရီဘုရင်
သည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၉၈-ခုတွင် ရေးသားပြုစုလေသည်။
ယင်းဇာတ်ကား ခေတ်စကားအရ ပြဇာတ်ဟု မဆိုသာသော်
လည်း “ကလောင်း” ကဗျာသဘော ရောနှော၍ ရေးသားထား
သည့် ဝတ္ထုရှည်ကြီးဖြစ်၍ ရှေးရိုးကကြိုးကကွက်များ ကသည့်
အခါ သိဆိုရန်သာဖြစ်သည်။ ၁၇၉၈-ခုနှစ်တွင် ရာမကင်မရေး
သားမီကပင် မြန်မာတို့သည် ရာမဝတ္ထုကို ယိုးဒယားနိုင်ငံမှရရှိခဲ့
ကြသည်။ အထောက်အထားအားဖြင့် ဖော်ပြရသော် ပဉ္စမ

၁။ မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်း၏ အနှစ် ၀၁းဆယ်မြောက်
ဂျာနယ် နံပါတ် ၁-တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရား၏ညီတော် အိမ်
ရှေ့ ဘုရား၏ သားတော်လင်းပင်တိုက်စား မင်းသားသတိုးမင်းရဲ
ဒိဗ္ဗဘွဲ့ခံ အသျှင်ကိုယ်တော်ကြီးဘုရား၏အမှတ်အသားတော်မှ၊
ရန်ကုန်မြို့ပညာရှိ ဆရာအောင်ရေးကူးပေးသော နန်းဘွင်းရာမ
ဇာတ်ရေးသူများနှင့်ရေးပုံအမှတ်အသားကို မူအတိုင်းအောက်
၌ထည့်သွင်းထားပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၅၁-ခုနှစ်တော်လပြည့်ကျော်တရက်
နေ့၊ ဘုန်းတော်ကြီးလှသောအိမ်ရှေ့ ဘုရား အမိန့်တော်
နှင့်အယုဒ္ဓယတိုင်း-ဂျမ်းပြည်၊ ဟရိဘုဉ်တိုင်း-ယွန်းပြည်၊
ပါအရပ်ရပ် ဒဏ္ဍာရီဇာတ်များကို ဂျမ်းသံခံ ယွန်းသံခံ
တို့နှင့်ညှိနှိုင်း၍ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုစေရာ၊ လုံးဝ
ဥဿုပြီးစီးသည်များကို နန်းတော် အိမ်တော်များနှင့်
သင့်လျော်မည်ဖြစ်သော ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များကို
ရွေးချယ်၍၊ သံဆိုခင်းကျင်းကပြနိုင်ရန် ဇာတ်လမ်းဇာတ်
ကွက်အလိုက် ကဗျာလင်္ကာဇာတ်ချင်းများအပြည့်အစုံ
ဖြစ်အောင် ရေးလိုသူတို့က တာဝန်ယူကြသည့် ဇာတ်
ခဏ်းဝေပုံကျ စာရင်းဘုရား။ တီးကွက်နှင့် ဇာတ်ချင်း
ရေးသူများဘုရား။

(က) ငစဉ်ကူးမင်း မိဖုရားဟောင်း ပဘာဝတီ ဘွဲ့ခံ
သခင်မင်းမိ။ ၎င်းမှာ အမရပူရ ပဌမမြို့တည်
မင်းတရား၏ သားတော်ကာမမြို့စားမင်းသား

၁။ ယိုးဒယားပြည်။

၂။ ဇင်းမယ်။

နှင့် ခမည်းတော်မင်းဘုရားကြီး လက်သက်
ထိမ်မြားသည်။

(က) ပဉ္စမြို့စား မြင်းမူးမင်းသား။

(ကိ) မလဲသောရွာစား၊ ငယ်တိုးအတွင်းဝန်မဟာနန္ဒ
ယော်ခေ။ ဦးကျီစိုး။

(ကီ) ဗြဲတိုက်သံဆင့် ဇေယသင်္ခယာ။ ၎င်းမှာနောက်
မြဝတီမြို့စား ဝန်ကြီးဦးစ။

ဇာတ်အဖွယ်အရာစကားနှင့် ကဗျာလင်္ကာရေးသူများ
ဘုရား။

(ခ) မလွန်မြို့စားမင်းသား မင်းရဲနန္ဒမိတ်၊ နောက်
မက္ခရာမြို့စားသူ။

(ခါ) မိုးတားမြို့စား ဝန်ထောက်တော် နေမျိုး
ကျော်စွာ၊ စမ္ပယုပ္ပါယ ရေးသူ။

(ခိ) အိမ်ရှေ့သံဆင့်ရွှေတိုက်စိုးနေမျိုးရာဇသူ။ ရာမ
ရကန်ရေးသူ ဦးတိုး။

(ခီ) တောင်ငူမြို့စားမင်းသားသတိုးဓမ္မရာဇာ၊ ပဌမ
ကာမမြို့စားစဉ်၊ သခင်မင်းမိနှင့်ထိမ်းမြားသူ။

ဇာတ်ကွက် ဇာတ်လမ်းရေး၍ ပြီးစီးသော
ပြဇာတ်များမှာ၊ အီနောင်၊ ရာမ၊ သင်္ခပတ္တ၊
ကေသာသီရိ၊ ယင်းသည့် လေးဇာတ် ဘုရား၊
ယင်းသည့်လေးဇာတ်အနက် သင်္ခပတ္တ ပြဇာတ်
မှာ တောင်ငူမြို့စား မင်းသား သတိုးဓမ္မရာဇာ
ဝပပါးတည်း ရေးသည်ဘုရား။

ကေသာသီရိ ပြဇာတ်မှာ ပဘာဝတိ ဘွဲ့ခံ
သခင် မင်းတပါးတည်း ရေးသည်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၅ - ခု တန်ဆောင်မုန်း
လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့၊ သညာသည် စာရေး
သောထွန်းသွင်း၊ ရွှေတိုက် အတွင်းဝန်မင်းက
ရွှေတိုက်ကြပ် ရွှေတိုက်စိုး တို့သို့ အပ်စာရင်း
ဘုရား^၁။

လူရှစ်ဦးသာ ပါဝင်သည့် ကော်မတီစာရင်းတွင် ပဌမအမှု
ထမ်း သခင်မင်းမိနှင့် အဌမအမှုထမ်း သတိုး ဓမ္မရာဇာမင်း
သားတို့ ထိမ်းမြားခြင်းအကြောင်းကို ၂-ကြိမ်မျှ တွေ့ရသည်မှာ
အနိပ္ပာယ်ရှိလှသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ ယင်းတို့နှစ်ဦး ထိမ်း
မြားမှုသည် ကော်မတီတရပ်လုံး ပြေလည်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်
ရွက်လျက်ရှိပုံကို ရောင်ပြန်ဟပ်သည်နှင့် တူလှသည့်အပြင် ဂီတ
နှင့်ကဗျာ ပေါင်းစပ်ရာလည်း ရောက်ပေတော့သည်။

ကော်မတီ၏ သတ္တမ အမှုထမ်းကား ရာမရကန် ရေးသား
သော ဦးတိုးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုရကန်ကို ၁၇၈၄ ခုတွင် ရေးသား
သီကုံးလေရာ ရှစ်ဦးကော်မတီ ရေးသားသည့် ရာမပြဇာတ်ထက်
ပင် ၅-နှစ်စော၍ ပြီးစီးကြောင်းတွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ရကန်ရော
ပြဇာတ်ပါ ယိုးဒယားရာမကင်ထက်ပင် ရှေးကျပေသည်။

ဦးတိုးရေးသောရာမရကန်သည် ရံဖန်ရံခါ ကာရန်ကန်ထား
သည်သာမက အသော အရွမ်းနှင့် ရောပြွမ်းလျက်ရှိသည်ကိုတွေ့

၁။ ၁၉၃၆-ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်မြို့ တိုးပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပညာဝန်
ထောက်မင်း ဦးဖိုးစိန်ရေးသားပုံနှိပ်သော ရာမ ၃-မျိုးတွင်
ဖော်ပြထားသည်။

ရှိရ၏။ အဆိုပါရကန်သည် မာလာယုနှင့်ယိုးဒယား ရာမများကို ခိုငြိမ်းသည်။ ဘာသာရေးသက်ဝင်သည့် သက္ကတမူကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ စာပေသက်သက်ဖြစ်သည့်အလျောက် ယိုးဒယား ရာမကန်နှင့် ပို၍နီးစပ်လေသည်။ မြန်မာစကားပြေနှင့် ရေးသော ရာမဇာတ် ဝတ္ထုမှာ ပုံနှိပ်ပြီးမူနှင့် လက်ရေးမူဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။

သို့ရာတွင် မြန်မာတို့သည်ရာမာယနဇာတ်တော်ကြီးကို မဟာ မနိသမိုင်းအရ ရာမ၊ ဟနုမန်၊ ခေါင်းသုံးလုံးဆင် အစရှိသည်တို့ ပေါ်အဝင်ကြေးရုပ်ပေါင်း ၃၀ ကို ၁၆-ရာစုအလယ်ခေတ်တွင် ဘုရင့်နောင် မင်းတရားကြီး အယုဒ္ဓယမှ သယ်ဆောင်လာသည့် အချိန်ကပင်သိကျွမ်းခဲ့ကြပေသည်။ အဆိုပါကြေးရုပ်များကိုပဲခူး မှ ရခိုင်ပြည်သို့ ခရစ် ၁၅၉၉-ခုတွင် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ၁၇၈၅-ခုတွင် ဘိုးတော်ဘုရား၏ သားတော် အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာသည် ရခိုင်ပြည်လုံးကို သိမ်းကြုံး အောင်မြင်တော်မူ သည်နှင့်အညီ မဟာမုနိ ရုပ်ပွားတော်နှင့် အယုဒ္ဓယက ကြေးရုပ် များကို အမရပူရသို့ သယ်ဆောင်ပြန်လေသည်။ ထိုအိမ်ရှေ့မင်း ကား ၁၇၈၉-ခုတွင် ဂီတနှင့် ကဗျာဆရာရှစ်ဦး ပါဝင်သော ကော်မတီအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ရန် အမိန့်တော် ပြန်ခဲ့သူပင် ဖြစ် ပေသည်။

ထိုနောက် ဆယ်နှစ်လွန်မြောက်သော အချိန်တွင် အင်္ဂလိပ် သံမှူး မိုက်ကယ်ဆိုင်းသည် ထိုကြေးရုပ်များကို တွေ့ရှိကြောင်း ကို သူ၏ ၁၇၉၅-ခု၊ အဝန်ိုင်ငံရောက် သံအဖွဲ့ဟူသော စာအုပ် တွင် ဤသို့ဖော်ပြ ထားပေသည်။ လူနှင့်တိရစ္ဆာန် ထက်ဝက်

မျှစီဖက်စပ်ထားသော ဟိန္ဒူဘီလူးရုပ်ဖြစ်သည့် ရကုဿ ကြေးရုပ်ထူကြီးများကို မိမိတို့အားပြသကြောင်း၊ အဆိုပါ ကြေးရုပ်တို့မှာ ရခိုင်ပြည်မှ သိမ်းပိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းစသဖြင့် စာမျက်နှာ ၃၉၁-တွင် ဖော်ပြထားပေသည်။ ထို့ပြင် ဗီစီစကော့ အိုကော်နား၏ မြန်မာပြည်ရှိ မန္တလေးနှင့် အခြားမြို့များ အကြောင်း စာအုပ်၏ စာမျက်နှာ ၁၆၉-တွင် ကြေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ခေါင်းသုံးလုံး ဆင်ရုပ်ထူမှာ ရခိုင်ပြည်မှ သယ်ယူလာကြောင်း ဖော်ပြထားပြန်သည်။

ဘုရင်ဂျီဘုန်းဟော်ကြီး စံဂါမနီရေးသားသော ၁၈၃၃-ခု မြန်မာလက်နက်နိုင်ငံအကြောင်း စာအုပ်၏ စာမျက်နှာ-၁၁၆ တွင် ဥပါဒါန်အစွဲအလန်းကြီးသော မြန်မာတို့သည် ဟနုမန်အပေါ် မည်သို့သဘောထားပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

သူတို့၏ အလွန်စွမ်းသော အဆောင်လက်ဖွဲ့ တခုကား ကျွဲချို သို့မဟုတ် ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြီးသော လက်ကိုင်ရိုးပေါ်တွင် ပုံအမျိုးမျိုးထွင်းထုထားသည့် ကြမ်းထမ်းခက်ထန်သော မျောက်ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါမျောက်၏အကြောင်းသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

မန္တလ်အမည်ရှိသောနတ်တပါးစုတေရာတွင် မျောက်မတကောင်၏ဝမ်းတွင် သန္ဓေစွဲလေသည်။ ထိုမျောက်မမှ ဖွားမြင်သောမျောက်ကား ဟနုမန်ပင်ဖြစ်သည်။ ရှေးယခင်က မန်အမည်နှင့် မျောက်ခေါ် ဟနုအမည်နှစ်ရပ်

တို့ပေါင်းစပ်လျက် ဟနုမန်ဟုတွင်လေသည်။ အလွန်ကြီး
မားပြီး ကျော်ကြားနေသည့် ဤသတ္တဝါသည် အရပ်
အမောင်းအားဖြင့် ၁၃-မိုင်ခွဲရှိ၍လျင်မြန်ပေါ့ပါးခြင်း
နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည့်အလျောက် တမုဟုတ်ခြင်းပင်
ကောင်းကင် အာကာသတို့ဖျားတိုင် ခုန်ပျံနိုင်လျက် မိုင်
၃၀၀-မျှ အပြောကျယ်သည့် ပင်လယ်ရေပြင်ကျောက်
ပင် ကျော်ဖြတ်နိုင်စွမ်း ရှိပေသည်။ တဖန် သာမန်
မျောက်တို့၏ ကိုယ်နေ အချိုးအစား အတိုင်း လည်း
ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းရှိ၏။ ဟနုမန်၏ စွမ်းပကား ခွန်အား
မှာကား ကြီးမားလှ၏။ မည်သည့်တောင်ကိုမဆို အစိပ်
စိပ်ကဲ့သည့်အထိ ချေနိုင်ပြီး၊ တနေရာမှ တနေရာသို့လည်း
ရွှေ့နိုင်စွမ်း၏။ သူ၏အစဉ်ထာဝရ မသေမပျောက်ဘဲ
နေနိုင်စွမ်းသတ္တိကိုလည်း ရာမမင်းမှတစ်ပါး မည်သူမျှဖျက်
ဆီးခြင်းငှာမတတ်နိုင်ပေ။ လူစကားကိုနားလည်းလည်၊
ပြောလည်း ပြောနိုင်သော ဟနုမန်သည် တနေသော
အခါ၌ နေသူရိန်ကိုပင် သစ်သီးဝလံဟု ထင်မှတ်ကာ
စားချင်စေနှင့် ခူးဆွတ်မိ၏။ ဤမျှ ရဲတင်းလှသည့်
အတွက် နေနတ်မင်းသည် ဒေါသအမျက် ခြောင်း
ခြောင်းထွက်၍ ဟနုမန်ကို တန်းခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် ကင်းမဲ့
သည့် သာမန်မျောက်ဘဝသို့ ပြောင်းလဲ ပစ်ခဲ့ဘူး၏။
ရာမမင်းလာ၍ မကယ်မခြင်းလည်း ဟနုမန်သည် ဤ
ဘဝတွင်တည်ရှိနေရန် နေနတ်မင်းသည် စီမံခဲ့သေး၏။
ယခင်တန်ခိုးများပြန်လည်ရရှိရန် သူ၏ကျောက်ကို သုံးကြိမ်
သုံးလီ ရာမမင်းက မသပ်မခြင်း ဟနုမန်သည် တန်ခိုး

ဣဒ္ဓိပါဒ်ကင်းမဲ့သည့် မျောက်ဘဝတွင် တည်ရှိနေပေ
တော့သည်။ ကြီးမားလှသည့် ရန်သူများနှင့် စစ်ပြိုင်အံ့
ဆဲဆဲဖြစ်သော အချိန်တွင် ဤကျိန်စာနှင့်တကွ ဟော
ကိန်းကို ရာမမင်း ကြားသိရာတွင် ဟနုမန်ကို ဆင့်ခေါ်
လေသည်။ သူ၏ကျောကို သုံးကြိမ် သုံးလီသပ်ရုံမျှနှင့်
ပင် ယခင် အချိုးအစား အတိုင်း ဟနုမန် ပြန်လည်၍
ကြီးထွားလာပေသည်။ ဤမျှပင် ရာမမင်းလည်း ဟနု
မန်ထံမှ များစွာအကူအညီ ရလိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်နိုင်
ပေသည်။ ရန်သူများနှင့်ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရာ၌ ဟနုမန်
ကို ခက်ခဲသည့် လုပ်ငန်း အဝဝတို့တွင် အသုံးပြုကာ
ဘီလူးများလက်မှ မိမိ၏ဇနီးကို ချောမောစွာပြန်လည်
ရယူနိုင်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း မင်းအမှုထမ်းအရာထမ်း
များမှအစ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ဤဟနုမန်အရုပ်
ကို ဆင်စွယ်နှင့် အခြား အရိုးများဖြင့် ပြီးသော ဓား
ဓားမြှောင်များ၏ လက်ကိုင်များပေါ်တွင် ထုလုပ်ခြင်း
အားဖြင့် မည်သည့်ဟန့်တားမှုကိုမဆို ကျော်လွန်အောင်
မြင်ရုံသာမက ရန်သူများ၏ လက်နက်ကို ခုခံတုန်းလွန်
နိုင်စွမ်းလည်းရှိသည်ဟု ယုံကြည်စွဲမြဲ သဘော ပိုက်ကြ
လေသည်။

ကော်မိတီ၏ စတုတ္ထအမှုထမ်းဖြစ်သော မြဝတီမြို့စား ဦးစ
သည် ကဗျာဂီတတို့ကို လိုက်စားရုံသာမက စစ်မှုကိုလည်း ထမ်း
ရွက်သေးသည်။ မြဝတီဝန်ကြီးဦးစ၏ စိတ်နေ သဘောထား
ပညာဗဟုသုတများ အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြိလိသူ့ကိုယ်

စားလှယ် ကာနယ်ဘာနေ၏မှတ်ချက်စာတမ်းကို ကိုးကားသင့်သည်ဟုထင်ပါသည်။ ထိုမှတ်ချက်စာတမ်းလာ မြဝတီဝန်ကြီးဦးစ၏ စိတ်နေသဘောထား ပညာဗဟုသုတများ အကြောင်းကား ဤသို့တည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၈၃၀၊ ဇွန်လ ၃၀-ရက်နေ့ ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာမှုမတ်များနှင့် ထမင်းစားပွဲ တည်ခင်း ကျင်းပသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အားလုံးသော မှူးမတ်များနှင့်သင့်မြတ်ခဲ့သည်။ မောင်စက ကျွန်ုပ်အားခေါ်၍ မြစ်တဖက်ကမ်းကို လက်ညှိုးထိုးပြပြီးလျှင်ယခုအခါပျက်စီးယိုယွင်းလျက်နေသောနေရာသည် တခါတုန်းက လူနေအိမ်ခြေများစွာနှင့် စည်ကားသောနေရာဖြစ်ကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ပျက်စီးယိုယွင်းရခြင်းမှာ မကြာခင်က တိုက်ခိုက်ရသောစစ်ပွဲကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ နောင်အခါတွင် ဆင်းရဲသားကျွန်တော်မျိုး များအား သနားသဖြင့် စစ်မဖြစ်လိုကြောင်း၊ မဖြစ်သင့်ကြောင်း များကို ပြောဆိုသည်။ မောင်စသည် အလွန် စိတ်သဘောထား ကြီးမားသောသူ ဖြစ်သည်။ မောင်စသည် နာဂရီ၊ ဘာသာကို ရေးတတ်၍ ဟိန္ဒူစတန်နီ၊ စကားကိုလည်း အတန်ငယ်ပြောတတ်သည်။ ထိုနောက် ကျွန်ုပ်အား ခရစ်ယန်ဘုရားရှိခိုး

၁။ ဘာနေ၏လျှို့ဝှက်သော မင်္ဂလာနိုင်ငံရေးလျာနယ်၊ အတွဲ ၃၅၈၊ အပိုဒ် ၂၃။

၂။ သက္ကတ အက္ခရာ။

၃။ မဏိပူရီဘာသာကိုလည်း သူသည် အတန်ငယ်တတ်ကျွမ်းသည်ဟူ၏။

ဆုတောင်း သီချင်းမှ နှစ်ပုဒ် သုံးပုဒ်လောက်ကို သီဆို၍
ပြသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန်အံ့ဩမိသည်။ သူသည် စာဖြူ
ခရစ်ယန်များထံမှ သီချင်းကို သင်ယူထားဟန် တူသည်။
မောင်စသည် ကသည်း လူမျိုးတို့၏ စကားကိုလည်း
အနည်းငယ် တတ်ကျွမ်းသေးသည်။

ဒဗယ်ယူ-အက်စ်-ဒေဆိုင်းရေးသားသော ၁၈၂၆၊ ၁၈၄၀-
အတွင်း မြန်မာပြည်ရှိ ဗြိတိသျှ ကိုယ်စားလှယ်ရုံး သမိုင်းစာအုပ်
၏ စာမျက်နှာ ၇၄-၇၆ ၌ ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရ၏။
‘ဦးစသည် စစ်ဖြစ်စဉ်အချိန်က ရခိုင်ပြည်၌ ဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် အမှု
တော်ထမ်းလျက် ရှိသည်’ဟု ယူဒသန်ကဆိုသည်။ ထို့ပြင် ဦးစ
သည် အလွန် အသိပညာကြီး၍ လိမ်မာပါးနပ်သဖြင့် သဘော
ထားကြီးသူ တဦးဖြစ်ကြောင်း၊ အယူဝါဒတွင်မူကား မည်သည့်
အယူဝါဒကိုမျှ စွဲလမ်းယုံကြည်မှု မရှိသော်လည်း ထာဝရဘုရား
တဆူရှိသည်ဟု သဘောရှိကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားလူဖြူတို့၏ အဆင့်
အတန်းမြင့်ပိုကို သဘောပေါက်မိ၍ ထိုသူတို့၏ သိပ္ပံဝိဇ္ဇာပညာ
ရပ်များကို သူ၏တိုင်းပြည်တွင် ပြန့်ပွားရန် အားပေးလိုသည့်
ဆန္ဒရှိကြောင်း အစရှိသည်တို့ကို ဖော်ပြထားလေသည်။ ဗိုလ်မှူး
ဘာနေကလည်း သူတွေ့ရဘူးသူများအနက် ဦးစသည် အလွန်ပင်
လိမ်မာပါးနပ်သူတဦးဖြစ်ကြောင်း၊ အစိုးရကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍
စကားပြောဆိုကြရာတွင် ဦးစသည် ခေါင်းဆောင်မှုပေးနိုင်စွမ်း
ရှိကြောင်း၊ သိုးဆောင်းများနှင့်များစွာ ဆက်ဆံဘူးကြောင်း၊
အထူးသဖြင့် ယူဒသန်နှင့် အများဆုံး ဆက် ဆံ ဘူးကြောင်း၊
အင်္ဂလိပ် လူမျိုးများ၏ အကျင့် စာရိတ္တနှင့် အနေအထိုင်တို့ကို

အင်းဝ ရှိ မြန်မာခေါင်းဆောင်တို့အနက် အသိဆုံးသောသူတဦး ဖြစ်ကြောင်း စသဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားလေသည်။

ဘုရင့်နောင် မြန်မာပြည်သို့ခေါ်ဆောင်လာသည့် ယိုးဒယား ဇာတ်မင်းသား မင်းသမီးများထံမှယိုးဒယားသီချင်း၊ ယိုးဒယား အကများ ပြန့်ပွား လာပေသည်။ မြဝတီ မင်းကြီး ဦးစနှင့် ကော်မီတီ၏ ဒုတိယအမှုထမ်း ပြင်စည်မင်းသားကြီး တို့ကလည်း ယိုးဒယား အသံများကို မြန်မာအသံများ အဖြစ် သင့်လျော်အောင် ကူးပြောင်းခဲ့ကြ၏။ ပြင်စည်မင်းသားကြီး ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးခဲ့သည့် ယိုးဒယားသီချင်းကြီးတို့ကိုလည်း အကျဉ်းသင်္ချေပ မှတ်သားနိုင်ကြစေခြင်း အလို့ငှာ “ရွှေ-နှင်း-တော-မြိုင်၊ ပန်း-ခိုင်-မှော်-မြိုင်၊ ခြားပိုင်းရှစ်သံ၊ ဖရံ-တင်-ညွန့်၊ မက်မွန်-ခမိန်၊ တနောက်ချိန်ငြားဖိန်းချား ထပ်တူန့်၊ ချွတ်ချန်ငုင်၊ အသံရှစ်၊ မှတ်လစ်စဉ် ကမာ” ဟူ၍ပင် လင်္ကာဖွဲ့ဆို ထားသေးသည်။ ထိုလင်္ကာအရလည်း၊ ၁ “ရွှေတညာ” ဖရံတင်၊ ၂ “နှင်းယွန်းခါ ဟေမန်” ခက်မွန်၊ ၃ “တောတောင်စွယ်” ခမိန်၊ ၄ “တောမြိုင်ခြေ” တနောက်၊ ၅ “ပန်းမြိုင်လယ်” ဖိန်းချား၊ ၆ “ခိုင်ပန်းစုံ” ထပ်တူန့်၊ ၇ “မှော်ရုံဟေဝန်” ချွတ်ချန်၊ ၈ “မြိုင်မွန်ပြာညိုရီ မှောင်ဝေ” ငုင်။ ။ ဟူသော ယိုးဒယားသံ ရှစ်မျိုးနှင့် ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးထားသော ယိုးဒယားသီချင်းကြီးများကို ရေးသားခဲ့ပေသေးကြောင်း ထင်ရှားသည်။

(မိုလ်ကြီးဘသောင်းရေးသောစာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ မျက်နှာ ၅၆၈-၉ ရှု)

အထက်၌ဖော်ပြပြီးဖြစ်သော ၁၇၈၉-ခုနှစ်ထုတ်အိမ်ရှေ့မင်း အမိန့်တော်တွင် အီနောင်ဇာတ်သည် ကော်မီတီတဖွဲ့လုံးက ရေးသားခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ မြန်မာစာပေ သမိုင်း၌မူကား

အဆိုပါ ဇာတ်ကို ဦးစရေးသည်ဟု ဆိုထားပြန်သည်။ ဤသို့
ဖော်ပြထားခြင်းမှာလည်း ဦးစသည် ထိုဇာတ်၌ တေးဂီတများ
ကို ရေးသားထားမှုကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။ မြန်မာတို့သည်
ထိုဇာတ်ကို ပင်ရင်း ဂျာဝါ၊ မာလာယုနှင့်ယိုးဒယားနိုင်ငံများမှ
လျော်ကန်သင့်မြတ်စွာ ကူးယူထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြဝတီ ဝန်ကြီး ရှင်းလင်း ထားသည့် ၃၇-မင်း နတ်တို့
အကြောင်းကို မဟာဂီတ ၁၃၆-၌ ဤသို့ ဆို၏။ သက္ကရာဇ်
၁၁၆၇ (ခရစ် ၁၈၀၅) ခု၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၅-ရက်နေ့
တွင် ရှေးအစဉ်အဆက်က ပသခဲ့သည့် ၃၇-မင်း နတ်တို့ကို၊
ပွဲကနား သဘင်ကျင်းပ ကခုန် တီးမှုတ်ရာ၊ ပတ်နဲ့ လင်းကွင်း
မည်သို့ ကခုန်သည့် အချက်အလက် နတ်ထိန်း နတ်နေတို့ မည်
သည့် အဝတ်ကို စွဲဆောင်သည့် အမှတ်အသားများကို နတ်ထိန်း
နတ်နေ အတီးသမားတို့ကို မေးစစ်၍ မှတ်သားရမည်။ ဘုန်း
တော်ကြီးလှသော အိမ်ရှေ့ဘုရားအမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ရွက်ဆင်
ရသည့်အတိုင်း၊ အိမ်ရှေ့တော်ကြီး တောင်လေသာ ဆောင်တွင်
ဆိုင်းအတီးဆရာ ငမြတ်သာ၊ ငတရုပ်တို့နှင့် အတီးတတ်သူတို့ကို
မေးစစ်၍ တီးမှုတ်ပြသစေပြီးလျှင် မှတ်သားထားသည့် ဆင်ယင်
နည်း တီးမှုတ်နည်းများနှင့်ပေါင်း၍၊ သက္ကရာဇ် (ခရစ် ၁၈၂၀)
ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၄-ရက်နေ့တွင် နတ်ထိန်းကြီး ကဝိ
ဒေဝကျော်၊ ရာဇဝင်ဇနု ရာဇဝင်တတ်တို့နှင့်တိုက်ဆိုင်၍ ၃၇-
မင်း နတ်စဉ်၊ အမျိုးအမည်၊ ဆင်ယင်ပသနည်း၊ တီးမှုတ်နည်း
နတ်သံများကို “မဟာဇေယျ သူရ” ကသည် “မင်းကြီး မဟာ
သူရ” ဘွဲ့မည်ရသော ရွှေနန်းတော်ကြီးအတွင်းဝန် မြဝတီမြို့ဘေး
မှတ်သားစုထားသည့် စာရင်းစာတမ်း။

မြဝတီမင်းကြီးစာစု၊ ပုရပိုက်တွင် ယွန်းဘုရင်နတ်အကြောင်း
ကို ဤသို့ဆို၏။ ယွန်းဘုရင်နတ်မှာ ဇင်းမယ်ဘုရင်ဗျသံပင် ဖြစ်
သည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၀ (ခရစ် ၁၅၅၈) တွင် ဟံသာဝတီဆင်
ဖြူရှင်ဇင်းမယ်ကို လုပ်ကြံ၍၊ ဟံသာဝတီသို့ ရောက် လျှင်
ချီးမြှောက်ထားရာဝမ်းသွေးအနာကပ်ရောက် သေဆုံးသည်တွင်
ယွန်းဘုရင်နတ် ဖြစ်သည်။ ဤသည်နတ်ကို ပွဲကန္ဓားပေးရာတွင်
ပသသည်ကာလနတ်ထိန်း နတ် နေ တို့ ဝတ် ဆင်ရသည်မှာ
တကျွန်းအနားပါ ပုဆိုး၊ အင်္ကျီခေါင်းပေါင်းအဖြူ၊ သပြေ
ရောင်ရွှေချ ခမောက်ဆောင်း၍ အုန်းငှက်ပျော ကွမ်းလဘက်
များကို ပုဝါနှင့် အညွန့်ထွက်အောင် မည်းရ ထုပ် ရမည်။
၎င်းအထုပ်ကို ဒေါင်းပေါင်မှာတင်၍ သုံးကြိမ်မြှောက်သည်။
ပြီးလျှင် နတ်သံပစ်သည်။ နောက်ကြက်တိုက်ဟန် သုံးကြိမ်ပြု
သည်။ ၎င်းနောက်ကြံချောင်းကိုဝဲယာကိုင်၍ ဒုတ်သိုင်းရိုက်
ဟန် တချောင်းအပေါ်တချောင်းတင်ကာတင်ကာရိုက်ရသည်။
၎င်းနောက် ဆေးတံထိုးသည်။ ၎င်းနောက် လှေ့လှော်သည်။

၁။ သက္ကရာဇ်ထိုး၍တည်သားသော ယိုးဒယားမြောက်ပိုင်း၌ဗုဒ္ဓ
ရုပ်ပွားတော်များခေါ် စာအုပ်တွင် မစ္စတာ အေ-ဘီ-ဂရစ်စ်
ဝေါ်လ်ဒ်သည် စာမျက်နှာ ၆၅-၌ ဤသို့ရေးသားထား၏။
ရုပ်သေးဘုရင်ကိုဘမ်းဆီးပြီးနောက်မြန်မာပြည်သို့ ပို့ဆောင်
လေရာ များမကြာမီ အချုပ်အတွင်းမှာပင် ကံတော်ကုန်ရှာ
သည်။ ဘို့နောက်အံ့ဘွယ်ကောင်းသော အခြားဘဝတပါး
သို့ ကူးပြောင်းကာ ၃၇ မင်းနတ်စာရင်းတွင် ပါဝင်သော
ယွန်းဘုရင်နတ်အဖြစ်ကိုရရှိလေသည်။ ယနေ့တိုင် ယင်းအား
ပူဇော်ပသလျက်ရှိလေသည်။

ပြီးလျှင်နတ်သံပစ်သည်။ နတ်သံ-ယွန်းဘုရင်ဟု ဘုန်းအင်ငယ်မှ
လှိုင်ညီ၊ ဇင်းမယ်နန်းက စက်ပန်းချီသည် လာပြီးတည့်လေး
နှမထွေးတို့ ငါ့ဘေးငယ်မှမင်းရိုး ဘိုးလည်းမင်းစစ် ကေရာဇ်ဟု
အချစ်ဘယ်မှ ဘုန်းစည် ငါတုံသည်လည်းဆက်ရှည်ငယ်မှဖြန့်မိုး
တောင်ပတ်လယ်နှင့် ဇင်းမယ်နန်းကိုသိမ်းမြန်းစိုးစိုး တန်ခိုးငယ်
မှတေဇာ၊ နတ်မင်းငါကား၊ ခုသာချက်ချင်း မလိုလျှင်းက၊
ရောင်ဆင်းငယ်မှသစ်သစ်၊ ဘယ်မကြာလျှင်ဖွဲ့ပြာဖြစ်လိမ့်။ ကြင်
ချစ်ကယ်မှမေတ္တာ၊ ငါ့ကိုသာလျှင်ယုံပါကြည်သား၊ နှမထွေးနှင့်
ညီထွေးများတို့။ ။ နတ်သံချလျှင် ကြေးနဲ့ပတ်ဝန်းများတီးကြ
ရသည်မှာ ။ အာကာညိုညိုပြာပြာ၊ မိုင်းမိုရွာလွှာ ညိုညိုပြာ
ပြာ မိုင်းမင်းဒေဝါ၊ ညိုညိုပြာပြာခြိမ်းခြိမ်းသဲသဲ၊ နွဲ့နွဲ့ဆော်ကာ။
နတ်ဝင်က ယွန်းဒုတ်ကိုမြှောက်လျှင်၊ တေဒုတွင် ဘယ်ညာဖက်၍
ဒုလေ ဒုလေ အဖန်ဖန်တီး။ ။ ယွန်းဒုတ်ကို သုံးခါ မြှောက်
သည်။ ပြီးလျှင်ကြံနှစ်ချောင်းကို လက်ဘယ်ညာကိုင်၍တင်ကာ
တင်ကာ ရိုက်သည်ကာလ တီးသည့်သီချင်း။ ။ တျောလုံးက
လျှောက်၍ တျောဒုနှင့်တကွအသံစောင်းတီးရသည်။ ရွှေမြေလေ
နန်းအောင်ချာ၊ ပျော်ဘွယ်သာများလှလေး။ အဖန်ဖန်တီး
ပြီးလျှင် ဆေးတံထိုးသည်။ တီးရသည်သီချင်း၊ ဆေးတံနှင့်
ယွင်းမင်းရှင် ယွင်းမင်း ယွင်းမင်းဘယ်နှင့်တက်လိမ့်မယ်၊ ယွန်း
မင်းဘယ်နှင့် တက်လိမ့်မယ်လေ။

ရှစ်ဦးကော်မတီအဖွဲ့သည် ပြဇာတ်လေးခုကို စီရင်ရေးသား
ခဲ့သော်လည်း သင်္ခပတ္တကျမ်းကိုမူကား တောင်ငူစား ခမ္မရာဇာ
မင်းသားဘဦးဘည်း ရေးသားကြောင်းသိရသည်။ ဇင်းမယ်
တွင် ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသောဇာတ်ဝတ္ထု ငါးဆယ်

မူကိုမှီး၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြုပြင်ရေးသားသည့် သင်္ခပတ္တ
ဇာတ်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဇင်းမယ်ပဏ္ဏာသကို လောကီ
ပဏ္ဏာသ လောကီဝတ္ထုငါးဆယ်ဟူ၍လည်းခေါ်ဝေါ်ပြန်၏။
ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်တွင် ဂူကြီးဆရာတော် ဘုရားသည်
ထိုဇာတ်ဝတ္ထုများကို နိဿရေးခဲ့လေသည်။ ဤမျှပင်မကသေး
ဝတ္ထုငါးဆယ်မှပင် သင်္ခပတ္တ အပြင် ဝတ္ထုလေးမျိုးကိုလည်း
မြန်မာစာပေအတွင်းသို့ သင့်လျော်အောင် ပြုပြင်၍သွတ်သွင်း
ခဲ့ကြသေးသည်။ သုဘမိတ္တဝတ္ထုမှ သမပိုက်ပျို့၊ သမုဒ္ဒဘော
သဝတ္ထုမှ ပဒေသရာဇာ၏ သမုဒ္ဒဘောသပျို့။ ဤဝတ္ထုပါ
တေးသွားများကို ဦးစဖွဲ့ဆိုလေသည်။ တဖန် သုဓနုကုမာဝတ္ထုမှ
နဝဒေးကြီး၏ မနောဟရီပျို့နှင့် ပဒေသရာဇာ၏ သူဇာပျို့၊ နရ
ဇီဝဝတ္ထုမှ နရသောဂန်ပျို့များပေါ်ပေါက်လာကြပေသည်။

ဇင်းမယ်မှပင် ဥပ္ပါတသန္တီအမည်ရှိ ပါဠိဘာသာကျမ်း
တစောင်ကို ထပ်မံရရှိပြန်သည်။ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့
ပြည်တွင်းပုန်ကန်ထကြွမှုဘေးမှ ကင်းဝေးစေရန်အလို့ငှာ၊ ခရစ်
သက္ကရာဇ် ၁၅-ရာစုတွင် သီလဝံသမထေရ်သည် ယင်းကျမ်းကို
ရေးသားပြုစုလေသည်။ ထိုကျမ်းတွင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရား
ရတနာသုံးပါး၊ ရဟန်းယောက်ျားရဟန်းမိန်းမ၊ နဂါးမြိတ္တာ

၁။ ပိဋကသမိုင်း ၈၉၈။

၂။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၄-ရာစုခန့်တွင် ဇင်းမယ်နှင့် ပုဂံလမ်းခရီး
ဖြင့် ကုန်စည်ကုသန်းမှုရှိကြောင်းကို ဂျီ-အိပ်ချ်-လွစ်နှင့်ဘရှင်
တို့၏ “ဇင်းမယ်ကမဟာထေရတပါးခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၃၉၃
ခုတွင် ပုဂံသို့ ကြွရောက်ခြင်း” စာတမ်းကို အာတိဗတ်စ်
ရှေးအေး ၂၄-တွင်ရှု။

အသုရာ နတ် ဗြဟ္မာများနှင့် အခြားသတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို
ချီးကျူးထားရာ ယုံယုံကြည်ကြည် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ် ပါက
အကျိုးအာနိသင်များခံစားရတတ်ကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုထားသော
ပရိတ်ဂါထာပေါင်း ၂၇၁-ခုပါဝင်သည်။ ယင်းစာအုပ်ကို
၁၈၃၆-ခုတွင် ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓသည် မြန်မာဘာ
သာသို့ပြန်ဆိုလေသည်။

ထိုမှတပါးအိမ်တွင် နာမကျန်းဖြစ်ရာတွင် ဘုရား ကိုးဆူနှင့်
ဂြိုဟ်ကြီးကိုးလုံး ပူဇော်ပသသည့် အလေ့အထကိုလည်း ဘုရင့်
နောင်၏သားဇင်းမယ်ကိုစိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်စဉ်က ထိုပြည်
မှရရှိခဲ့၏။ ဘုရားကိုးဆူမှာကား....

ဗုဒ္ဓနှင့် ရဟန္တာရှစ်ပါးဖြစ်သည့် သာရိပုတ္တရာ၊ အာနန္ဒာ၊
မောဂ္ဂလာန်၊ ကောဏ္ဍည၊ ဂဝံပတိ၊ ဥပါလိ၊ ရေဝတနှင့် ရာဟု
လာတို့တည်း။

ဘုရားတို့၏အနေအထားမှာကား....

ဗုဒ္ဓသည် အရှေ့ဘက်သို့လှည့်ပြီး အလယ်တွင် တည်ရှိ၏။
သာရိပုတ္တရာသည် တောင်ဘက်၌ တည်ရှိ၏။ အာနန္ဒာသည် အ
နောက်ဘက်၌တည်ရှိ၏။ မောဂ္ဂလာန်သည် မြောက်ဘက်၌
တည်ရှိ၏။ ကောဏ္ဍညသည် အရှေ့ဘက်၌တည်ရှိ၏။ ဂဝံပတိ
သည်အနောက်မြောက်ဘက်၌ တည်ရှိ၏။ ဥပါလိသည်အနောက်
တောင်ဘက်တွင်တည်ရှိ၏။ ရေဝတသည် အရှေ့တောင်ဘက်
တွင်တည်ရှိ၏။ ရာဟုလာသည်အရှေ့မြောက်ဘက်တွင်တည်ရှိ၏။
ဂြိုဟ်ကြီးကိုးလုံးကားတနင်္ဂနွေ-တနင်းလာ-အင်္ဂါ-ဗုဒ္ဓဟူး-ကြာသ
ပတေး-သောကြာ-စနေ- ရာဟု- ကိတ်ဖြစ်သည်။ နတ်ကိုးပါးကို
လည်း ပူဇော်ပသသေးသည်။ ယင်းတို့ကား နတ်ကြီးငါးပါး

အပြင် သစ်ပင်စောင့်နတ်၊ ကောင်းကင်စောင့်နတ်၊ မြေစောင့်
 နတ်၊ အိမ်စောင့်နတ်တို့ဖြစ်ကြ၏။ နတ်ကြီးငါးပါးကားအိန္ဒိယ
 နတ်၊ သုရဿတီ၊ စန္ဒီ၊ ပရမေသ္မာ၊ မဟာပိန္နဲနှင့် ဂေါရာမန္တတို့ဖြစ်
 ကြသည်။ ဖော်ပြပြီးခဲ့သည့် ဘုရားကိုးဆူနှင့် အခြား အခြား
 သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း ၂၇-ဆူတို့ကို တပြိုင်နက်ပူဇော်ပသ
 ခြင်းကိုလည်း ဇင်းမယ်ပြည်တွင် စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သည့်
 မြန်မာမင်းနှင့် လက်အောက်ခံများကို ကျေနပ် နှစ်သိမ့်စေရန်
 အတွက် ဇင်းမယ်ရဟန်းတပါးက စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ဟန်တူပေသည်။
 ထေရဝါဒီရဟန်းများဖြစ်သော ကျီးသဲနှင့် မောင်းထောင် ဆရာ
 တော်များပင်လျှင် ဤပူဇော်ပသမှုတွင် စိတ်ဝင်စားကြပေ၏။

မှန်စီရွှေချည်းနှင့် ယွန်းလုပ်ငန်းများ ကိုလည်း မြန်မာ
 တို့သည် ဇင်းမယ်မှပင် အတုယူ နားလည်လာကြလေသည်။

မြန်မာ ဘာသာစကား အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် လာသော
 အောက်ပါ ဟိုးဒယားစကားလုံး ငါးလုံးတို့သည် မြန်မာခံ
 တွင်းနှင့် အလွန်တွေ့သည့် စားဘွယ်များ၏ အမည်များဖြစ်
 ကြသည်။

- (၁) ယိုးဒယား-ကောဝ်'စော်အေး= အမျှင်ဖြတ်ထားသော
 ဆန်။ မြန်မာခေါက်ဆွဲ။
- (၂) ယိုးဒယား-နာမ်-ဗွလဟ်=ပုဇွန် သို့မဟုတ် ငါး-ငါး
 ပိ၏ အဆီအနှစ်။ မြန်မာ-ငံပြာရည်။
- (၃) ယိုးဒယား- က' နောင်မ်၊ မောင်' ကင်=ချိုမြိန်သော
 အရသာပါသည့်ဟင်းလျာ။ ယင်းဟင်းအိုးကို အပြင်
 ဘက်မှ ထောင့်တန်းမျဉ်းများ သားထားသည်။
 မြန်မာ နန္ဒင်းမကင်း။

(၄) ယိုးဒယား-လောက်ဆောင် = ခေါက်ဆွဲကဲ့သို့ အုန်း
နို့ချိုရည်နှင့် စားရသည့် ချိုမြိန်သောစားဘွယ်။
မြန်မာ-(မုံ)လက်ဆောင်း။

(၅) ယိုးဒယား-ကောက် လမ် = မီးကင်၍ ကျည်ထောက်
တွင်းထည့်ထားသော အုန်းနို့နယ်ထားသည့်ကောက်
ညှင်း။

မြန်မာ-ခဲတံချောင်း။

(သင်္ဃန်းမှစာစောင် အတွဲ ၄၊ အမှတ် ၂၊ ၁၉၆၃-ခု)

×

×

×